

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

ВІСНИК

Науково-дослідної лабораторії інклюзивної педагогіки

Випуск II

УМАНЬ
2016

УДК 74.03 (063)
ББК (74.100.54+74.200.54)я431
В 80

Головний редактор: Демченко І. І.
Редакційна колегія: Бевзюк М. С., Білан В. А., Калиновська І.С
Відповідальний за випуск: Бевзюк М. С.

В 80 Вісник Науково-дослідної лабораторії інклюзивної педагогіки за матеріалами II Всеукраїнської науково-практичної конференції: «Інклюзивна освіта: теорія, методика, практика» (24 березня 2016 р.) / [гол. ред. Демченко І.І.]. – Умань: ФОП Жовтий О. О., 2016 р. – Вип. II. – 117 с.

УДК 74.03 (063)
ББК (74.100.54+74.200.54)я431

© Уманський державний педагогічний
університет імені Павла Тичини, 2016

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	7
Розділ I. ЗАГАЛЬНО-ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ	
1. <i>Ачкевич С.</i> Запровадження інклюзивної освіти в Україні	8
2. <i>Бевзюк М.</i> До проблеми готовності майбутніх вчителів початкових класів до взаємодія з батьками в умовах інклюзивного навчання.....	10
3. <i>Берегова М.</i> Нормативно-правова основа організації інклюзивної освіти.....	12
4. <i>Білан В.</i> До проблеми проведення позакласної роботи з розумово відсталими учнями.....	14
5. <i>Гончар Н.</i> Взаємодія школи і родини у вихованні дітей молодшого шкільного віку з особливими потребами.....	16
6. <i>Гордецька Ю.</i> Впровадження інклюзивної освіти в Україні.....	18
7. <i>Демченко І.</i> Особливості становлення інклюзивної педагогіки як новітньої галузі знань..	21
8. <i>Діденко А.</i> Особливості управління навчально-виховною діяльністю у системі інклюзивної освіти.....	23
9. <i>Діхтяренко А.</i> Гуманістичні засади інклюзивної освіти в Україні.....	25
10. <i>Дмитрієва І., Одинченко Л.</i> Підвищення ефективності впровадження інклюзивного навчання.....	26
11. <i>Калиновська І.</i> До проблеми створення інклюзивного освітнього середовища в загальноосвітній школі.....	28
12. <i>Кононенко І.</i> Інклюзивна освіта у країнах Європи (Німеччина).....	30
13. <i>Коркоць Н.</i> Інклюзивна освіта: сучасність та перспективи розвитку.....	32
14. <i>Малишевська І.</i> Інклюзивна освіта у світлі сучасних демократичних перетворень.....	35
15. <i>Мельничук В.</i> До проблеми впровадження інклюзивної освіти.....	37
16. <i>Нітруца О.</i> Особливості інклюзивної дошкільної	

	освіти	39
17. <i>Плахотнюк А.</i>	Особливості навчально-виховного процесу в інклюзивному середовищі..	41
18. <i>Ростолопа Л.</i>	Нормативно-правове забезпечення інклюзивної освіти.....	42
19. <i>Семагіна В.</i>	Інклюзивна освіта – якісна освіта для всіх.....	44
20. <i>Сиволап Т.</i>	Становлення та розвиток інклюзивної освіти в країнах західної Європи.....	45
21. <i>Смуцинська І.</i>	Впровадження інклюзивної освіти у вищих навчальних закладах (Україна).....	47
22. <i>Степанюк А.</i>	Переваги інклюзивної освіти.....	50
23. <i>Чернісько О.</i>	Організація навчання дітей із затримкою психічного розвитку в сільській інклюзивній початковій школі.....	51
24. <i>Юрченко К.</i>	Інклюзивна освіта: від інтегрування у школі – до інтегрування у суспільство.....	53

Розділ II. МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ІНКЛЮЗИВНОЇ ПЕДАГОГІКИ

1. <i>Бойко М.</i>	Характеристика основних проблем, з якими зіштовхуються батьки дітей з відхиленнями у розвитку.....	56
2. <i>Бублик В.</i>	Активізація мовленнєвої діяльності дітей з відсутністю вербальних засобів спілкування	58
3. <i>Вдуйських Ю.</i>	Формування педагогічної компетентності батьків, які виховують дитину з особливими освітніми потребами, в умовах інклюзивного навчання.....	60
4. <i>Габурда К.</i>	Використання арт-терапії в інклюзивному навчанні.....	63
5. <i>Коломіць В.</i>	Розвивальні ігри в логопедичній роботі з дошкільниками із загальним недорозвитком мовлення.....	64
6. <i>Лемещук М.</i>	Рефлексивно-оцінний критерій соціалізації старших дошкільників із загальним недорозвиненням мовлення в умовах інклюзивної освіти.....	66
7. <i>Лисовець О.</i>	Арт-терапевтична робота з дошкільниками, які потребують	

	корекції психофізичного розвитку....	69
8.	<i>Пацалюк І.</i> Естетико-виховний потенціал уроків образотворчого мистецтва	71
9.	<i>Савицька Ю.</i> Особливості фізичного виховання дітей з вадами зору.....	73
10.	<i>Сайківська І.</i> Особливості виховання дітей з вадами слуху в сім'ї.....	75
11.	<i>Тимошенко М.</i> Залучення однокласників учня з обмеженими освітніми потребами до створення інклюзивного середовища ..	77
12.	<i>Трофігла Н.</i> Почуття як емоційне ставлення дитини до об'єктів інклюзивного дошкільного середовища.....	78
13.	<i>Хоменко Г.</i> Особливості виховання дітей з порушенням слуху.....	80
14.	<i>Чорна В., Яковенко І.</i> Особливості сенсорного виховання дітей старшого дошкільного та молодшого шкільного віку в умовах сучасної інклюзивної освіти.....	82
15.	<i>Швагер А.</i> Адаптація аутичної дитини в навчальному закладі.....	84

Розділ III. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИЙ СУПРОВІД ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ ОСІБ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ

1.	<i>Бегас Л.</i> Глумачення про невротичну форму заїкання видатними логопедами.....	86
2.	<i>Бойчук Ю.</i> Психолого-педагогічний супровід студентів з обмеженими можливостями здоров'я.....	88
3.	<i>Бондарук Н.</i> Музикотерапія в соціально-педагогічній роботі з дітьми з особливими потребами.....	90
4.	<i>Затурська А.</i> Профілактика порушень постави дітей в ДНЗ.....	92
5.	<i>Неоайборш Н.</i> Допомога батькам які мають дитину з порушеннями у психофізичному розвитку.....	95
6.	<i>Славка А.</i> Логопедичний супровід дитини з дитячим церебральним паралічем в умовах інклюзивного навчання.....	97
7.	<i>Сукач Е., Любченко І.</i> Роль соціального педагога у вихованні дітей з особливими потребами.....	100

Розділ III.
ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИЙ СУПРОВІД ІНКЛЮЗИВНОГО
НАВЧАННЯ ОСІБ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ

Бегас Л.Д.

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
ТЛУМАЧЕННЯ ПРО НЕВРОТИЧНУ ФОРМУ ЗАЙКАННЯ
ВИДАТНИМИ ЛОГОПЕДАМИ

Зайкання у дітей – це форма мовленнєвої патології, основою якої є розлад – вербальної комунікації. Цей мовленнєвий розлад, широко розповсюджений серед дітей і дорослих, відрізняється різноманітними причинами виникнення, складним симптомокомплексом і в деяких випадках низькою ефективністю лікування.

Так науковці Ж.М. Глозман, А.В. Вартанов, А.А. Кисельов, Н.Л. Карпова, під час проведення нейропсихологічних та психофізіологічних досліджень з'ясували, що зайкання не є ізольованим мовленнєвим порушенням. Воно поєднується з синдромом специфічних, мнестичних, нейродинамічних та рухових дефектів.

В останні роки проблемі зайкання були присвячені праці Л.І. Белякової, Є.А. Д'якової, М.І. Лохової, Ю.А. Фесенко, Л.Я. Мисуловиній, Є.Ю. Рау, В.М. Шкловського, В.О. Кондратенко, І.А. Поварової та інших вчених [2].

Розглядаючи зайкання як симптом неврозу, М.І. Жинкін зауважує, що такі органи регулюються вегетативною нервовою системою.

Саме Ю.А. Флоренська займалася патогенетичною розробкою проблеми зайкання. Вона вважала, що до цієї збірної групи мовленнєвих розладів входить ціла низка функціональних проблем мовлення.

Серед випадків психогенного невротичного зайкання можна виділяти короткочасні логоневротичні реакції дітей в період становлення у них мовлення. Спокій, відпочинок, препарати кальцію та фізіотерапія дають в цьому випадку дуже гарні результати. Тому під час лікування необхідно поєднувати логотерапевтичні прийоми з психоортопедичними прийомами. В цілому прогнозування кожного випадку невротичного зайкання потребує знання не тільки причини захворювання, але й аналізу конкретного стану хворого [4].

Опис Ю.А. Флоренською спрямоване на психогенне невротичне зайкання, яке пов'язане в першу чергу з дисфункцією кори мозку, а зайкання що є наслідком контузії – дисфункцією її підкіркових відділень. Ця диференціація поклала тверду функціонально-системну основу для формулювання принципів методики логотерапії [1].

Принципове місце в працях Ю.А. Флоренської займає розробка в комплексному методі логотерапії мовленнєвих розладів логопедична ритміка. Автор вказує, що логопедична ритміка, яка вимагає руху у відповідній музичній формі, відіграє велику роль в справі оздоровлення

емоційно-вольової сфери дитини. Саме вона є новим напрямком лікувальної ритміки, та мобілізує первинні мовленнєві ритми, нормалізує розлад темпу і динаміки мовлення, надає їй емоційної виразності і сприяє корекції мовлення при заїканні [3].

Н.П. Тяпугін, даючи характеристику особливостям вищої нервової діяльності дитини, відмічає, що нервовий зрив може провокуватися гострими, або тривалими травмами психічного або соматичного характеру і проявляється в порушенні координації мовленнєвих рухів та судомами. Мовленнєвий дефект фіксується завдяки механізму умовно рефлексорного зв'язку. Підсилюючись з роками, він особливо виразно починає проявлятися в емоційно важливих ситуаціях у відповідь на негативні, умовні сигнали, які увійшли до патологічного рефлексорного ланцюга.

Вказаний патофізіологічний механізм, який багато чого пояснює у виникненні та розвитку заїкання, не завжди є основою в усіх випадках заїкання. Автор вказує на те, що лікування заїкання в будь-якому віці та на будь-якій стадії починається з перевиховання мовлення заїкуватого на основі навчання його дещо повільному та плавному мовленню, яке має регулююче значення [5].

За працями І.П. Павлова заїкання є неврозом координації, який обумовлено слабкістю головного мовленнєвого апарату, що викликає довільні рухи, судоми мовленнєвих м'язів та супутні рухи. Невроз – це порушення взаємодії між основними нервовими процесами, який є наслідком перенапруження діяльності головного мозку. В нормальному стані збудження і гальмування врівноважені, але потужний подразник може викликати перенапругу нервових процесів.

Отже, так зване «зрушення», є наслідком зриву нервової діяльності. В результаті цього в корі головного мозку виникають застійні осередки збудження або гальмування. Їх поява може змінити характер тих, або інших функцій, пов'язаних з локалізацією з тими ділянками кори де з'являється патологічний осередок.

Література:

1. Белякова Л. И. Особенности ЭЭГ больных с заиканием / Л. И. Белякова // Журнал невропатологии и психиатрии. – 1975. – № 12. – С. 18-34.
2. Власова Н. А. Заикание / Н. А. Власова, К. П. Беккер. – М.: Медицина, 1983. – 256 с.
3. Власова Н. А. Логопедическая работа с заикающимися дошкольниками / Н. А. Власова. – 2-е изд. – М.: Учпедгиз, 1959. – 90 с.
4. Власова Н. А. Методы работы по перевоспитанию речи у детей-заик: учеб. пособие для студ. пед. вузов / Н. А. Власова, Е. Ф. Рау. – М.: Учпедгиз, 1933. – 36 с.
5. Гринер В. А. Логопедическая ритмика для дошкольников: пособие для работающих логопед. учреждений / В. А. Гринер. – М.: Учпедгиз, 1958. – 168 с.